

Analýza: 24. Co to vlastně znamená, když je něco „v rozporu s evangeliem“?

Fráze „v rozporu s evangeliem“ se stala oblíbeným způsobem, jak potlačit myšlenky, se kterými křesťané nesouhlasí. Nelíbí se vám cizí teologie, politika nebo sociální názory? Stačí prohlásit tyto názory za „protikladné k evangeliu“ a je to.

Analýza

Je to snadné odmítnutí myšlenky, se kterou nesouhlasíte, ale co to vlastně znamená, když je něco „v rozporu s evangeliem“?

Fráze „v rozporu s evangeliem“ se stala oblíbeným způsobem, jak potlačit myšlenky, se kterými křesťané nesouhlasí. Nelíbí se vám cizí teologie, politika nebo sociální názory? Stačí prohlásit tyto názory za „protikladné k evangeliu“ a je to.

Když chtěl obhájce Konvence jižních baptistů (SBC) [Al Mohler](#) vysvětlit, proč se staví proti teorii kritické rasy¹, řekl toto: „Hlavním důsledkem teorie kritické rasy a intersekcionality je politika identity a politiku identity lze jen právem označit za protikladnou k evangeliu Ježíše Krista. Musíme vidět politiku identity jako katastrofální pro kulturu a nic menšího než devastaci církve Pána Ježíše Krista.“

Podobně, když prezidenti semináře SBC na konci listopadu 2020 vydali své prohlášení proti teorii kritické rasy, článek [Baptist Press](#), který citoval každého z prezidentů, použil slovo „evangelium“ devětkrát.

„Jak toto prohlášení ukazuje, naši vedoucí konventu bez výhrad potvrzují nejen naše historická baptistická teologická vyznání, ale také biblický pohled na spravedlnost, což také potvrzují a tleskám,“ řekl prezident SBC J. D. Greear.

„I když nařikáme nad bolestným dědictvím, které rasismus a diskriminace v naší zemi zanechaly, a zůstáváme odhodláni proti němu bojovat v každé podobě, zároveň prohlašujeme, že ideologické rámce, jako je teorie kritické rasy, jsou neslučitelné s BFM ([The Baptist Faith and Message](#) – vyznání víry jižních baptistů). Lepší odpověď dává evangelium.“

Když může být těžké označit něco jako protikladné k evangeliu, nazývá se to protikladné k baptistické víře a poselství.

V tomto prohlášení Greear ilustruje jemný posun, který on a jiní – zejména presidenti seminářů – učinili v používání doktrinního prohlášení o víře baptistů a poselství jako záskok za „evangelium“. Když může být těžké označit něco jako protikladné k evangeliu, nazývá se to protikladné k baptistické víře a poselství.

Popularizováno reformovaným hnutím

„Antitetický“ jazyk je zvláště rozšířený mezi mladými kalvinisty ze SBC a dalších nenedominačních reformovaných hnutí. Například *The Gospel Coalition* má svůj vlastní název z obhajoby toho, co věří, že je základní podstatou evangelia.

Letošního léta, když skupina převážně reformovaných mladých konzervativců uspořádala konferenci v Dentonu v Texasu, aby vyvrátila to, co považují za bludnou teologii „probuzení“, nazvali svou akci „*Konference probuzení a evangelia*“.

Propagace této události na Facebooku vysvětlovala: „*Písmo mluví o tom, kdo jsme a jaký je náš největší problém. Kultura má také co říci o tom, kdo jsme a jaký je náš největší problém. Na konferenci Probuzení a evangelia si vyjasníme, abychom porozuměli tomu, co říká Písmo, abychom nebyli v zajetí toho, co říká svět. Budeme se také zabývat tím, proč to, co kultura říká, je v rozporu s evangeliem Ježíše Krista.*“

„Ujasněme si to: nic z toho není biblické, ve skutečnosti je to všechno v rozporu s evangeliem.“

[The Gospel Project](#), online kurikulum vytvořené společností Lifeway, propaguje svůj produkt takto: „*Rádi hledáme způsoby, jak se oddělit jako lidé. Jsme tak dobří v hledání důvodů, z nichž téměř všechny jsou dost ubohé a mnohé dokonce hříšné, abychom se rozdělili. Vychutnáváme si postoj „my proti nim“, který se projevuje v nesčetných podobách „my“ a „oni“. Ujasněme si to: nic z toho není biblické, ve skutečnosti je to všechno v rozporu s evangeliem.*“

Obranný mechanismus i pro progresivisty

Ale nejsou to jen konzervativci a kalvinisté, kteří tuto frázi přijímají jako svůj obranný štít. Čas od času se objeví i mezi progresivisty.

V dubnu bývalý guvernér Arkansasu a baptistický pastor Mike Huckabee tweetoval myšlenku proti probuzení: „*Rozhodl jsem se ,identifikovat‘ jako Číňan. CocaCola mě bude mít ráda, Delta bude souhlasit s mými ,hodnotami‘ a pravděpodobně dostanu boty od Nike a lístky na zápasy @MLB. Není Amerika skvělá?*“

Jeho tweet byl odsouzen jako rasistický a některými asijskými Američany označen za nenávistný projev. *The New Georgia Project*, skupina pro hlasovací práva se sídlem v Georgii, označila tweet za „otevřeně rasistický“ a vedoucí studia Bible [Beth Mooreová](#) – kterou nedávno proslavilo vystoupení z SBC – označila Huckabeeho tweet za „protiklad evangelia“.

[Anthony Parrott](#), vedoucí pastor The Table Church ve Washingtonu, DC, použil stejný jazyk, aby poznamenal, co je špatného na trestu smrti v Americe: „*Trest smrti je v rozporu s Ježíšovým evangeliem. Nemůžete současně věřit, že Bůh je Bohem vykoupení, odpuštění a proměny, a věřit, že nejlepší odpovědí na určité druhy zločinu je poprava.*“

A zpravodaj [Faith and Leadership](#) přidružený k *Duke Divinity School* přinesl rozhovor s autorem Dominique D. Gilliardem, který se také staví proti trestu smrti, kde uvedl: „Ve své nové knize *Rethinking Incarceration: Advocating for Justice That Restores* zkoumá Gilliard historii masového věznění v Americe a role křesťanství v jeho vývoji a expanzi. Je to fenomén, který je v rozporu s evangeliem.“

Gilliard uvedl stejný druh argumentu – ale z opačného úhlu – jako konzervativci o povaze evangelia: „*Křesťané musí pochopit, že nemůžeme přijmout stejný meritokratický způsob myšlení a bytí jak to dělá ostatní svět. Víme, že jsme hříšníci spasení milostí. A tato milost, která nám umožňuje smířit se s Bohem a mezi sebou navzájem, označuje, jak reagujeme na zločin a násilí ve světě.*“

Mezi mnoha věcmi, na kterých se dnes v Americe konzervativci a progresivisté nemohou shodnout, je samotná definice slova „evangelium“.

Mezi mnoha věcmi, na kterých se dnes v Americe konzervativci a progresivisté nemohou shodnout, je samotná definice slova „evangelium“.

Co je to „evangelium“?

Řecké slovo pro „evangelium“, které se dostalo do Nového zákona, je *euangelion*, někdy také přepsané jako *evangelion*, což jednoduše znamená „dobrá zpráva“.

„Evangelium“ tedy není odkazem na čtyři evangelia, což jsou první čtyři knihy Nového zákona, které vyprávějí příběh o Ježíšově narození, službě, smrti a vzkříšení. Evangelia obsahují evangelium, ale nejsou součtem „evangelia“.

[Web The Bible Project](#) pro laiky poznamenává, že slovo „evangelium“ může pro různé křesťany znamenat různé věci: „*V křesťanských komunitách se slovo „evangelium“ často používá jako zkratka pro základní poselství křesťanské víry. Přesný význam evangelia se však v jednotlivých sborech liší v závislosti na větší tradici nebo denominaci. Pro některé se „evangelium“ vztahuje k poselství, že Ježíš zemřel za hříchy lidstva. Pro jiné to může odkazovat na obecnou myšlenku, že nás Bůh miluje nebo že s ním strávíme věčnost.*“

Ani *euangelion* není svým původem jedinečně křesťanské slovo. Někteří bibličtí učenci poukazují na dobře zdokumentované použití slova ve chvále Caesara Augusta v tom, co je známé jako [Prienský nápis](#), datovaný asi do roku 9 př.

Nápis Priene obsahuje tyto řádky:

„*Od té doby, co Prozřetelnost...nastavila nejdokonalejší řád tím, že nám dala Augusta, kterého naplnila ctností, aby mohl prospět lidstvu, poslala ho jako spasitele jak pro nás, tak pro naše*“

potomky, aby mohl ukončit válku a zařídit všechny věci, a protože on, Caesar (a inherentní od tohoto Pán), svým zjevem ... překonal všechny předchozí dobrodince a neponechal ani potomkům žádnou naději překonat to, co udělal, a od narození boha Augusta byl počátkem dobré zprávy pro svět, která přišla díky němu..."

Toto je kontext, ve kterém se Ježíš objevuje a hlásá jiný druh evangelia.

V Římské říši byla vláda císaře prohlášena za „dobrou zprávu“ pro lid. Toto je kontext, ve kterém se Ježíš objevuje a hlásá jiný druh evangelia. Toto slovo se také objevuje ve spisech Homéra, Cicerona a Plutarcha.

„Dobrá zpráva“ v Novém zákoně

Slovo *euangelion* se v řeckém Novém zákoně [objevuje](#) 77krát, od Matouše po Filemona. Objevuje se v některých dobře známých pasážích, jako je Matouš 4:23 – „*A procházel celou Galilei, učil v jejich synagogách a hlásal **evangelium** o království a uzdravoval každou nemoc a každé trápení mezi lidmi.*“

Nebo Matouš 24:14 – „*A toto **evangelium** o království bude hlášáno po celém světě na svědectví všem národům, a pak přijde konec.*“

Marek používá toto slovo v prvním verši svého evangelia, o kterém říká, že je „počátek evangelia Ježíše Krista, Syna Božího“.

Apoštol Jan je zatčen za hlásání evangelia. Apoštol Pavel se oddaně věnuje šíření evangelia. Evangelium prý dodává sílu církvi v Římě. Pavel brojí proti kázání falešného evangelia v Korintu a Galacii. A církvi v Efezu je evangelium popsáno jako „tajemství“, které musí být zjeveno.

Definice soubojů

Jak jsme tedy v moderní době dospěli do bodu, kdy se zdá, že „evangelium“ neznamena jen různé věci, ale někdy i protichůdné věci?

Jak jsme tedy v modernitě dospěli do bodu, kdy se zdá, že „evangelium“ neznamena jen různé věci, ale někdy i protichůdné věci?

The Gospel Coalition — konzervativní evangelikální reformovaná síť — zahrnuje ve svém [vyznání](#) část definující evangelium:

„Věříme, že evangelium je dobrá zpráva o Ježíši Kristu – samotná Boží moudrost. Naprostá pošetilost pro svět, přestože je to Boží moc pro ty, kdo jsou spaseni, tato dobrá zpráva je kristologická, soustředí se na kříž a vzkříšení: evangelium se nehlasá, není-li hlásán Kristus, a pravý Kristus není hlásán, pokud jeho smrt a vzkříšení nejsou centrem zvěsti.“

Mezi dalšími popisy „evangelia“ *The Gospel Coalition* neuvádí výzvu k akci nebo obhajobu utiskovaných.

Na druhé straně progresivní křesťanská skupina *Red Letter Christians* nastiňuje jiný pohled na svůj evangelijní mandát, aniž by použila přesné slovo „evangelium“.

„Cíl *Red Letter Christians* je jednoduchý: brát Ježíše vážně tím, že se budeme snažit žít jeho radikální, protikulturní učení, jak je uvedeno v Písmu, a zejména přijmout životní styl předepsaný v Kázání na hoře,“ vysvětluje [web](#) této skupiny.

„Tím, že se nazýváme *Red Letter Christians*, odkazujeme na skutečnost, že v mnoha biblích jsou Ježíšova slova vytištěna červeně. Proto tvrdíme, že jsme odhodláni především dělat to, co Ježíš řekl. Ježíš nás odvádí od konzumních hodnot, které dominují současné Americe. Místo toho nás vyzývá, abychom uspokojili potřeby chudých. Vyzývá nás také, abychom byli milosrdní, což má silné důsledky, pokud jde o válku a trest smrti. Koneckonců, když nám Ježíš říká, abychom milovali své nepřátele, pravděpodobně tím myslí, že bychom je neměli zabíjet.“

„Biblická spravedlnost je projevem plného evangelia Kristova.“

Web *Red Letter Christian* nabízí několik [výkladů](#) své definice „evangelia“, protože se zabývá konkrétními aktuálními událostmi. V jednom z nich například spisovatelka [Mae Elise Cannonová](#) píše: „*Stále více jsem přesvědčena, že Kristovo evangelium nemůže být plně vyjádřeno, aniž by se spása i spravedlnost integrovaly a neprosazovaly. Biblická spravedlnost je projevem plného evangelia Kristova.*

Gospel Coalition a *Red Letter Christians* jsou příkladem dvou stran moderní debaty o významu slova „evangelium“, které zase ovlivňuje to, co je vůči němu vnímáno jako „protiklad“. Na jedné straně je evangelium lpěním na specifickém souboru nauk; na druhé straně je to dodržování určitého souboru akcí.

Širší definice „evangelia“

Dale Martin Woolsey profesor náboženských studií na Yale University a člen Americké akademie umění a věd, se zabývá významem evangelia ve své knize *Biblical Truths*.

Dale Martin

„Považuji ‚evangelium‘ za odkaz na jakoukoli jazykovou entitu, která se používá k zapouzdření dobré zprávy, kterou Bůh poskytuje lidem prostřednictvím činů, víry a věrnosti Ježíše Krista,“ píše.

„Podle mého použití slovo ‚evangelium‘ odpovídá tomu, co teologové, zejména ti, kteří jsou ovlivněni moderní německou vědou, nazývali *kerygma*: kázané poselství, které slibuje spasení a obrací lidské bytosti k víře v Boha skrze Ježíše Krista. Konkrétní znění těchto ‚jádrových‘ zpráv nelze nikdy dokončit do neměnného vzorce. Je to ‚spásné poselství‘ toho, co pro nás Bůh vykonal prostřednictvím Ježíše Krista, a Duch svatý používá toto poselství, aby v nás inspiroval víru.“

Martin cituje dílo Jamese Alisona, který jmenoval tři příklady tohoto „jádra“ z Nového zákona podobné věrouce: Jan 3:16; Římanům 3:22-25 a 1. Janovi 4:9-10.

První je samozřejmě nejznámější verš v Bibli, který vypráví o Boží lásce k celému světu.

Druhý vypráví o hříšnosti lidstva a Boží milosti, včetně této známé věty: „*všichni zhřešili a postrádají Boží slávu a jsou ospravedlněni jeho milostí jako dar, vykoupením, které je v Kristu Ježíši.*“

Třetí vypráví o Boží lásce skrze Ježíše Krista: „*V tom se mezi námi projevila Boží láska, že Bůh poslal svého jediného Syna na svět, abychom skrze něho měli život. V tom je láska, ne že my jsme milovali*

Boha, ale že on miloval nás a poslal svého Syna, aby byl smírnou obětí za naše hříchy.“

Potom Martin přidává svůj vlastní čtvrtý příklad, 2. Korintským 5:19, který se týká Božího poselství o smíření: „*V Kristu Bůh smířil svět se sebou, nepočítal jim jejich provinění a svěřil nám poselství o smíření.*“

Toto krátké *kerygma* odráží učení rané církve, které nebylo založeno na memorování nebo potvrzování konkrétních Písem, které ještě nebyly zapsány.

Toto krátké *kerygma* odráží učení rané církve, které nebylo založeno na memorování nebo potvrzování konkrétních Písem, které ještě nebyly zapsány.

Z pohledu rané církve by „evangelium“ také bylo vnímáno jako apokalyptické. Poselství bylo naléhavé kvůli blížícímu se návratu Ježíše a způsobu, jakým tato víra naléhavě změnila pořadí životních priorit. Věřit evangeliu znamenalo změnit způsob, jakým člověk žil – soubor činů řízených vírou.

Třetí způsob

Podle Little Rock, Ark., kazatele Matta Dodrilla, absolventa Duke Divinity School se v jistém smyslu může jak pravice, tak levice mýlit v definici „evangelia“.

Matt Dodrill

Evangelium, říká, je „dobrá zpráva o Božím nápravném činu v Ježíši Kristu. Není to *dobrá* zpráva o mých pokusech uvést království prostřednictvím sociální spravedlnosti nebo něčeho podobného. To neznamena, že sociální spravedlnost není důležitá. Chci jen říct, že *mé* pokusy o nápravu světa a uplatňování spravedlnosti jsou bezmocné a zranitelné vůči kooptaci mocnostmi a knížectvími.

Spravedlnost, jak říká, „přichází pouze skrze Ježíše Krista a já jsem milostí pozván, abych se *účastnil* této reality. Jinak řečeno, evangelium by mělo být vždy prezentováno jako náznak: ‚V Kristu Bůh smíruje svět se sebou samým.‘ Stanu-li se vyslancem smíření, učiním tak jako odpověď. Ale odpověď sama o sobě není evangeliem.“

To je nebezpečí pro progresivní křesťany, říká, kteří „mají sklon klást veškerý svůj důraz na imperativ spravedlnosti, přičemž vychází bodem je lidské jednání. ... To je místo, kde by se podle mého názoru hodila fráze „v rozporu s evangeliem“.

Lidé nejsou primárním činitelem spravedlnosti. *Bůh* je. Raději říkám, že imperativ konání spravedlnosti, milující laskavost a pokorné chození s Bohem organicky vycházejí z projevu milosti, takže můžeme *ztělesňovat* evangelium, když Bůh skrze nás působí.“

„Pokud Bůh není předmětem věty (ten, kdo koná čin), pak tato věta není evangeliem.“

Nebo jednodušeji: „Toto je dlouhý způsob, jak říci, že pokud Bůh není předmětem věty (ten, kdo koná čin), pak tato věta není evangeliem.

Na druhou stranu, vytváření „evangelia“ pouze o předpisech a doktrínách s sebou nese svá vlastní

nebezpečí, dodal Dodrill.

Ano, na nauce záleží: „Pokud řeknu: ‚Ježíš zemřel na kříži, ale nikdy nebyl vzkříšen z mrtvých‘, je toto tvrzení svým naprostým obsahem v rozporu s evangeliem.

Avšak i základní křesťanské tvrzení, že „Ježíš je Pán“, může zkreslovat evangelium, je-li uplatňováno způsobem, který se vzpírá Kristově panství – což je v podstatě v rozporu s evangeliem.

Dodrill cituje teologa George Lindbecka v knize *The Nature of Doctrine* : „Pro křesťana platí, že výroky ‚Bůh je trojice i jeden‘ nebo ‚Kristus je Pán‘ jsou pravdivé pouze jako součásti celkového vzorce mluvení, myšlení, cítění a jednání. Jsou nepravdivé, když je jejich použití v jakémkoli daném případě v rozporu s tím, co vzor jako celek potvrzuje Boží bytí a vůli.“

Snímek obrazovky se scénou z nepokojů v Kapitolu USA 6. ledna 2021.

Například Lindbeck cituje křížácký pokřik „*Christus est Dominus* “ jako nepravdivý, když je použit ke schválení vraždy domnělého nevěřícího. I když je „Kristus Pán“ pro křesťana pravdivým výrokem, ve spojení s takovým protikladným aktem to neplatí.

„Když je takto použit, odporuje křesťanskému chápání panství jako ztělesnění například trpícího služebníka,“ píše Lindbeck.

A pro novodobý příklad takového protikladu nehledejte nic jiného než povstání v Kapitolu USA 6. ledna, říká Dodrill, když si všímá, jak pomstychtivý dav nesl křesťanské vlajky, používal křesťanský jazyk a mával vlajkou prohlašující: „Ježíš je Pán.“

„Právě tam je současný příklad protikladu evangelia,“ říká Matt Dodrill.

Mark Wingfield

[Baptist News Global](#)

Poznámka:

¹**Critical race theory (CRT)** je mezioborové intelektuální a sociální hnutí vědců a aktivistů zabývajících se občanskými právy, kteří se snaží prozkoumat průnik rasy a práva ve Spojených státech a zpochybnit hlavní proud amerických liberálních přístupů k rasové spravedlnosti. CRT začala ve Spojených státech v době po éře občanských práv , kdy byly přerušovány zákony o občanských právech v 60. letech a školy byly znovu segregovány. S přetrvávajícími rasovými nerovnostmi dokonce i poté, co byla uzákoněna legislativa občanských práv, začali učenci CRT v 70. a 80. letech přepracovávat a rozšiřovat teorie kritických právních studií (CLS) o třídě, ekonomické struktuře a právu, aby prozkoumali roli amerického práva při udržování rasismu.

CRT je rámec analýzy založený na kritické teorii, která vznikla v polovině 70. let ve spisech několika amerických právních vědců, včetně [Derricka Bella](#), Alana Freemana, [Kimberlé Crenshaw](#) , [Richarda Delgada](#) , [Cheryl Harris](#) , Charlese R. Lawrence III., [Mari Matsuda](#) a [Patricia J. Williams](#). CRT čerpá z prací myslitelů, jako jsou [Antonio Gramsci](#), [Sojourner Truth](#), [Frederick Douglass](#) a [WEB DuBois](#), stejně jako z [Black Power](#), [Chicano](#) a [radikální feministická](#) hnutí z 60. a 70. let 20. století.

Klíčovým konceptem CRT je intersekcionalita – způsob, jakým jsou různé formy nerovnosti a identity ovlivněny propojením rasy, třídy, pohlaví a zdravotního postižení. Učenci CRT pohlížejí na rasu jako

na sociální konstrukt bez biologického základu. Jedním z principů CRT je, že rasismus a různé rasové důsledky jsou spíše výsledkem komplexní, měnící se a často jemné sociální a institucionální dynamiky než explicitních a záměrných předsudků jednotlivců. CRT učenci tvrdí, že myšlenka rasy prosazuje zájmy bílých lidí na úkor lidí jiné barvy pleti, a že liberální pojetí práva USA jako „neutrálního“ hraje významnou roli v udržování rasově nespravedlivého společenského řádu, kde formálně barvoslepe zákony mají nadále rasově diskriminační výsledky.

Akademičtí kritici CRT tvrdí, že je založena na vyprávění namísto důkazů a rozumu, odmítá pravdu a zásluhu a staví se proti liberalismu. Od roku 2020 se konzervativní američtí zákonodárci snaží zakázat nebo omezit výuku CRT spolu s dalším protirasistickým vzděláváním na základních a středních školách. Tito zákonodárci byli obviněni z nesprávného výkladu principů a důležitosti CRT až toho, že mají za cíl široce umlčet diskuse o rasismu, rovnosti, sociální spravedlnosti a historii rasy.

Mark Wingfield

Mark Wingfield

Mark Wingfield slouží jako výkonný ředitel a vydavatel Baptist News Global. Nedávno působil 17 let jako pomocný kazatel baptistického sboru Wilshire v Dallasu. Předtím strávil 21 let v denominační žurnalistice. Jeho nejnovější knihou je Proč církve potřebují mluvit o sexualitě (Fortress Press). S manželkou Alison jsou rodiči dvou dospělých synů a žijí v Dallasu.

-krk-

Vyjadřené názory jsou výhradně názory autora.

Pokud jste v článku zaznamenali chybu nebo překlep, dejte nám, prosím, vědět prostřednictvím kontaktního formuláře. Děkujeme!

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)